Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Kristiaan Laumen
k.laumen@nijmegen.nl
T 024 – 329 30 26

Ons kenmerk
D240164071

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 12 maart 2024
Onderwerp Contourennotitie omgevingsvisie

Geachte leden van de raad,

Het college heeft een stap gezet in het bijwerken van de omgevingsvisie. We hebben een eerste centrale ambitie geformuleerd en eerste doelen en beleidslijnen beschreven. Dit staat in bijgevoegde contourennotitie.

Met deze brief informeren we u over deze contourennotitie. Deze is 12 maart 2024 door ons college vastgesteld. Dit is de 2e stap in de actualisatie van de omgevingsvisie. In de startnotitie hebben we dit het afwegingskader genoemd. We vinden contourennotitie een meer passende naam. We gaan graag met u in gesprek over deze contourennotie.

In deze brief geven we een samenvatting van de contourennotitie en beschrijven we welke stappen we hebben gezet en nog gaan zetten. Het college handelt hiermee in lijn met een eerder gedane toezegging[1].

Samenvatting contourennotitie
De volledige contourennotitie is als bijlage bij deze brief gevoegd. Het college beperkt zich in deze brief tot de hoofdlijnen van de contourennotitie.

Doel van de contourennotitie
De contourennotitie is een tussenproduct in het actualisatieproces van de omgevingsvisie. Het is nog geen vaststaand beleid. Dat ontstaat pas als u de omgevingsvisie vaststelt. Dat betekent dat de inhoud nog aangepast kan worden. Het geeft inzicht in het proces en de inhoud van de actualisatie. De contourennotitie biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om op de inhoud te spreken over de omgevingsvisie.

[1] Deze toezegging luidt: ‘de gemeenteraad wordt betrokken bij de dilemma’s voorafgaand aan het vaststellen van de visie, daarvoor worden sessies georganiseerd. Toezegging 1688 d.d. 24 mei 2023.

Op basis van de contourennotitie wordt de gebiedsuitwerking van de omgevingsvisie gemaakt. Op basis van de gebiedsuitwerking kan de inhoud uit de contourennotitie nog aangepast worden.

Het 'waarom' van een omgevingsvisie
In de contourennotitie is het belang van de omgevingsvisie beschreven. De centrale opgave waar Nijmegen voor staat, is te groeien binnen de grenzen van de stad. Onze ambities vragen ruimte. Die ruimte is maar beperkt aanwezig. Het is daarom belangrijk om goed te bepalen hoe we bouwen in deze beperkte ruimte en wat we juist willen beschermen en behouden.

Het college heeft de centrale opgave in de contourennotitie scherper gemaakt, namelijk: *Nijmegen is aantrekkelijke groeiende stad met een rijke historie in een gevarieerd landschap. De belangrijkste opgave waar Nijmegen voor staat, is gezond en toekomstbestendig te blijven groeien in inwoners en bedrijven binnen grote transities. Deze transities zijn: de energietransitie en de verandering naar een circulaire economie*.

Centrale ambitie richting 2050
'*Nijmegen heeft de ambitie om in 2050 een gezonde, duurzame en nabije stad te zijn waarin de brede welvaart, gebruikers, huidige en wenselijke toekomstige kernwaarden en ruimtelijke kwaliteit centraal staan. In Nijmegen is ruimte voor voldoende woningen en banen die hierbinnen passen. Nijmegen wil namelijk dat huidige en toekomstige generaties goed en gezond kunnen wonen, werken en verblijven in Nijmegen.'*

In de contourennotitie heeft het college bovenstaande eerste centrale ambitie richting 2050 geformuleerd. Het is een vergezicht, uitgedrukt als fundamenteel maatschappelijk doel dat we nastreven.

In de opbrengst van stap 1 sprak het college nog over een eindpunt van 2045 voor de geactualiseerde omgevingsvisie. We hebben dit opgerekt naar 2050. Dat hebben we gedaan omdat veel landelijke transities gericht zijn op 2050.

Hoofddoelen van de omgevingsvisie
In de contourennotitie hebben we verschillende hoofddoelen opgenomen en extra ambities opgenomen. De doelen zijn een concretisering van de ambitie. Ze beschrijven de verandering die we in ieder geval willen bereiken. Het college vindt het dan ook wenselijk dat het behalen van deze doelen prioriteit krijgt.

Richting 2050 werken we met verschillende groeiscenario's. We hebben de ambitie een stad te zijn waar vraag en aanbod van woningen in balans is. Met een woningtekort van 2% is dit het geval. Het doel is om in 2030 een woningtekort van 2% te hebben en het doel van 55% CO_2 reductie te hebben behaald. Voor klimaatadaptatie is het streven dat voor 2035 alle prioritaire gebieden klimaatbestendig zijn. Volgens de regionale adaptatie strategie is de regio (en dus Nijmegen) bij voorkeur in 2035, maar uiterlijk in 2050 klimaatbestendig. We zijn dan ook een beweegvriendelijke stad. We spreken de ambitie uit van 2024 om tot

2040 ruim 16.000 woningen toe te voegen. Nijmegen heeft in 2050 een stedelijker karakter dan nu het geval is. Nijmegen is in 2050 klimaatneutraal en circulair en heeft een gezondere leefomgeving dan nu het geval is.

Thematische doelstellingen voor de omgevingsvisie
De hoofddoelen die Nijmegen nastreeft om onze ambitie voor 2050 te bereiken, heeft het college concreter gemaakt en aangevuld met andere thematische doelstellingen. Het college heeft de thema's uit de omgevingsvisie van 2020 gehandhaafd. Deze thema's waren:

- Sociale en gezonde stad
- Economisch veerkrachtige stad
- Aantrekkelijke stad
- Duurzame stad

In de contourennotitie staat in paragraaf 3.5 de volledige opsomming van alle doelen. Die herhalen we in deze brief niet. Wel leggen we uit waarom we onderscheid maken tussen hoofddoelen en thematische doelen. Omdat de wens bestaat om scherpere keuzes te maken, krijgen de hoofddoelstellingen bij een onoplosbaar conflict prioriteit. In de praktijk kunnen overigens veel doelen gecombineerd worden en zullen we proberen zo veel als mogelijk op die manier bij te dragen aan verschillende doelen.

Uitwerking in een ruimtelijk concept van een nabije stad
Om de centrale ambitie waar te maken heeft het college een ruimtelijk concept bedacht. Dat is de *nabije stad.*

Om de groei van de stad op een duurzame en gezonde manier vorm te geven, bouwt het college voort op de in 2020 gemaakte keuze om te groeien binnen de grenzen van een compacte stad. Hiermee houden we het groene landschap om Nijmegen open. Alleen met een nabije stad verwachten we op een toekomstbestendige manier aan de vraag naar woningen en economische activiteiten te kunnen voldoen.

Bij het concept van de nabije stad horen verschillende stevige keuzes. We nemen de identiteit en (gewenste) ruimtelijke kwaliteiten van gebieden en locaties als uitgangspunt voor de ontwikkeling van Nijmegen. We kiezen voor hoogstedelijke gebieden nabij onze ov-knooppunten. We kiezen ervoor om de mobiliteitstransitie nog meer te versnellen. We kiezen ervoor om radicaal te vergroenen en het water, bodem en energiesysteem sturend te laten zijn.

Een nabije stad betekent ook een inclusieve stad. Een stad waarin inwoners elkaar, of nieuwe mensen kunnen ontmoeten en bedrijven ideeën kunnen uitwisselen. Dit zorgt voor culturele diversiteit en economische vernieuwing.

Brede welvaart en gebruikers als uitgangspunt

Het college vindt het wenselijk om de gebruikers van de stad en de brede welvaart als uitgangspunt te nemen bij de ruimtelijke keuzes die we maken. Daarom kijken we verder dan economische groei en materiële welvaart.

Bestuurlijke vraagstukken
In de contourennotitie staan bestuurlijke vraagstukken. Deze beschrijven zo veel als mogelijk aan de hand van probleemstellingen en mogelijke oplossingsrichtingen welke keuzes nog meer gemaakt kunnen worden. Het college betrekt de gemeenteraad zo bij vraagstukken en dilemma's. Ze zijn afkomstig uit literatuuronderzoek, stadsgesprekken en algemene kennis over de stad. De vraagstukken kunnen als onderzoeksvraag worden opgenomen in de geactualiseerde omgevingsvisie. Ze kunnen dan meegenomen worden in een volgende actualisatie, of nu al worden verwerkt. Als dat het geval is, moet het verder uitgezocht worden en in samenhang met de rest van beleid worden ingepast.

Inventarisatie van het beleid
In de bijlage van de contourennotitie is een beleidsinventarisatie opgenomen. We hebben dit in de bijlage gezet, omdat het beleid nog een opsomming is van bestaand beleid, bouwstenen en de huidige omgevingsvisie. Het beschreven beleid kan nog veranderen op basis van de gebiedsuitwerking en participatiebijeenkomsten.

Voor het thema gezondheid is een apart traject doorlopen. Daarvoor hebben we opnieuw gekeken naar welk beleid passend is voor de fysieke leefomgeving. De resultaten hiervan ziet u in de bijlage van de contourennotitie.

Wat ging aan de contourennotitie vooraf?

Startnotitie
We werken de omgevingsvisie bij door verschillende stappen te doorlopen. We zijn gestart met een startnotitie[2] waarin de belangrijkste doelen van de actualisatie staan. Deze doelen zijn:

- De omgevingsvisie concreter maken, dilemma's laten zien en scherpere keuzes maken;
- Goede verbinding maken tussen omgevingsvisie en omgevingsplan;
- Aansluiten op landelijke trends en ontwikkelingen;
- Werken met de beleidscyclus en keuze maken over gebruik omgevingsprogramma's.

[2] Op 24 mei is de startnotitie met u besproken. Deze is te vinden via: https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/2f8d5174-f5c3-4578-8b01-8dc0dedce70a?documentId=8ebfd06a-7291-43f1-9376-d9e5bae5ff0d&agendaItemId=ca79223c-96c3-43f7-bd50-0f03e383652c

Opbrengst stap 1 actualisatie omgevingsvisie
Op 31 oktober 2023 informeerde we u over de 1e stap[3] in de actualisatie van de omgevingsvisie. We hebben toen de probleemstelling van groeien binnen de grenzen van de stadsgrenzen neergezet. In het verlengde daarvan hebben we geïnformeerd over de resultaten van een onderzoek naar binnenstedelijk bouwen. We hebben u geïnformeerd dat een andere opbouw van de omgevingsvisie nodig is.

Stadsgesprekken en stadspeilingen
We zijn op verschillende manieren in gesprek met de stad. Dat doen we op basis van het participatieplan[4].

We organiseren stadsgesprekken en stellen vragen aan het stadspanel. Zo hebben we gesproken over wonen, mobiliteit, binnenstedelijk bouwen, naoorlogs erfgoed en de circulaire economie. De opbrengst hiervan gebruiken we voor de geactualiseerde omgevingsvisie. Van alle stadsgesprekken worden verslagen gemaakt.

Het stadspanel hebben we vragen gesteld over gezondheid en over binnenstedelijk bouwen. De uitkomsten van het stadspanel gebruiken we voor de stadsgesprekken en de actualisatie. Alhoewel we blij zijn met de respons, gaat het bij stadspeilingen niet om representatieve uitkomsten. Dat betekent dat de uitkomsten een signaal geven, maar niet de mening van de gemiddelde Nijmegenaar weergeven. Dat betekent dat het college wel gebruik maakt van de uitkomst, maar ook afweegt met andere belangen.

De opbrengst hebben we meegenomen in de totstandkoming van deze contourennotitie. We gebruiken de opbrengst ook in het thematisch beleid. Zo is het stadsgesprek over wonen gebruikt voor de nieuwe uitvoeringsagenda.

Vervolg

Gebiedsuitwerking geactualiseerde omgevingsvisie
Het college is gestart met de gebiedsuitwerking van de geactualiseerde omgevingsvisie. Dat doen we door de contourennotitie op stadsdeelniveau toe te passen. We verwachten de uitkomsten voor de zomer te hebben. Net zoals deze contourennotitie zal het college de uitkomsten met de gemeenteraad delen. Ook dan is het weer de bedoeling om u mee te nemen in dilemma's en vraagstukken.

---

[3] Dat deden we met een brief d.d. 31 oktober 2023 met kenmerk D231006922. De brief is te raadplegen via:
https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/2e654ecf-9664-4b3c-89dd-908ae0540340?documentId=32b5e65e-56c9-4f2a-ad63-37218eb453bd&agendaItemId=9dd17ff2-93f9-4643-8988-53acc684e6fe
[4] Dit plan kan u vinden via:
https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/346e74a0-6d44-47db-949d-752b8a6910d6?documentId=8bfcdfb1-cd6f-4dd9-9e0f-6a076f2257fc&agendaItemId=2145a06f-ac80-43e5-b746-72237ba631c5

Stadsdeelgesprekken
Bij de gebiedsuitwerking hoort ook een participatieproces. Het college is van plan de stadsdelen in te gaan. We gaan dan in gesprek met bewoners en andere belangstellenden. De exacte vorm moeten we nog bepalen. Die zal ook afhangen van de beschikbare ambtelijke capaciteit.

Conceptomgevingsvisie
Het is de bedoeling om de conceptomgevingsvisie na het zomerreces ter inzage te leggen. We zullen u hierover informeren.

Besluitvorming geactualiseerde omgevingsvisie
We willen u in staat stellen om in december van dit jaar de geactualiseerde omgevingsvisie vast te stellen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester